

центръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 44.

Luni, 29. Octomvrie.

1845.

КРЪЧЕА ДИН КАСЪ,

с а ѝ

Че есте а се сокоті деспре везтъл ракиълзі?

(Брмаре)

Преотъл. Къ дърепє съ кзпоскъ ши ачєаста! Кіар ши къ ведівіи чеї маї марі джкъ пѣ пѣтврѣ фаче німік асте джсо-дирі, къчі еї зичєа: „Ної джкъ пѣ вєт фърѣ кѣмпєт, алдіи фак ши маї рѣѣ дєкѣт пої!“ — Чел маї марє рѣѣ єра къ „джсодіреа дє кѣмпєт“ нічі атѣта пѣ пѣтєа опрі, ка съ пѣ споріаскъ пѣтврѣл вєдівілор; къчі фіндкѣ вєзтъл єра єртат, аша ѳні се дєдарѣ ши къ пєкѣмпєтѣл ши пє пєсіндіте ажѣпсєрѣ дж пѣкатѣл лѣко-мієі. Къ ѳп кѣвѣт „джсодіреа дж кон-тра пєкѣмпєтѣлзі“ сѣѣ „джсодіреа дє кѣмпєт“ а сѣвѣршіт пѣдїн сѣѣ кіар німік; джчєпѣрѣ а черка дж тот тїпѣл, джсѣ ні-мік пѣтєа сє ажѣте: „Пѣтєреа амѣдїтєре а ракиълзі а фост маї пѣтєрнікѣ ка тєтє стрѣдѣрілє ши остєпєлїлє.“

Ѓп дѣрар вѣтрѣп. Ар фї трєвѣт сѣ стєаргѣ ракиѣл кѣ тотѣл, ачєєа ар фї ажѣтат.

Преотъл. Дж вѣрѣ дѣпѣ чє дж тїмп дє 13 ані сѣѣ черкат тєтє мїжлєа-чєлє пѣтїнчїєасє дждєшєрт, сїрє а дж-

пєдєка вєдїєа дж овѣші; сє хотѣрѣ ши мїжлєкѣл ачєстє. Дж апл 1826 сє форт-марѣ джсодірі карє сє джцєлєсєрѣ ка сѣ пѣ маї вєа вїнарє нічі дєкѣт. Ачєстєа сѣѣ пѣтїт пє сїнє джсодірі дє контєпїрє. Єлє сє сїмїа сїрѣ а адѣчє ши пє алдіи лє ачєст прѣпѣс крєдїнєск ши лѣкрарѣ сїрє а-чєєа ка дє тот сє скѣадѣ ракиѣл дїп овѣші. Къчі — зичєа еї — маї ѳтєїѣ трєвѣїє дєпѣртат ракиѣл дакѣ воїм сѣ джчєтє пє-порочїреа, чє пє вїнє дїп ракиѣ! Дє сѣ ѳа асѣпна ісворѣл, трєвѣїє сѣ сєчє ши рѣѣл!

Мєсєрієшѣл. Ачєєа о кѣцєтарѣ ши о фѣкѣрѣ вїнє! Дар чє аѣ зїс алдіи лє а-чєєа?

К А П. II.

Чє зїсєрѣ алдіи лє ачєєа.

Преотъл. Чєї вѣні ши чєї джцєлєпдї дж овѣші сє вѣкѣра ши сє джвоїрѣ; джсѣ чєї ѳшорї дє мїпте, джрѣвѣтѣдїдїи ши пє-дїцєлєпдїї рїдєа ши ї вѣтжєкѣрїя пє чєї кѣ вѣп кѣдєт ши дѣѣла сѣ лє джпєдєчє остєпєлєа крєдїнєаскъ. Маї кѣ сєашѣ дє-фѣїма сѣѣрпѣрїи ши фєчїорїи лор, вѣрчїѣ-тарїи, фєрѣѣторїи дє ракиѣ ши сєрѣїи лор; ачєстїа тодї сѣр фї вѣкѣрат дїп тєтѣ іні-ма, дакѣ вєдїєа сѣр фї тот лѣдїт!

Ѓп дѣрар. Вєзі вїнє ѳпор вѣрчїѣ

марі фърте ле ар пльчеа дакъ лъкръторіі ар веа ла дъншіі тот че къщигъ не се птъмъвъ ші поі църаніі нѣ ам да птъмъ-теріле пентрѣ ракіѣ. Лор нѣ ле пасъ ні-мік де віртътеа къмпетелві! Де ар дъмъла фемеіле ші пръчійі кіар голі неавънд пъ-не а касъ; ачеаа тот зна ле есте, еі дшіі аѣ къщигъла, дакъ ракіѣла лор се веа тот.

Преотъл. Длкъ ші веѣторіі де ра-кіѣ лъкраръ не о тмъпъ къ кърчѣмарі; къчї пъп' акъм фіе-каре върват де чїнсте се дъчеа къ дъншіі тот ла о кърчѣмъ, акъм дакъ се лъпъдаръ дїн овце тоці вървадіі чеї де чїнсте де веѣтѣра вінар-сълві, рътмънеа нѣмаї сїнгърї еї. —

Ън църан. Ка чеї ржіошіі дн овце!

Преотъл. Длтр'ачеаа орї ші кът аѣ ріс ші аѣ хълїт ачестї прїетенї а ра-кіѣлві, тотъшіі ачеї іѣвїторї нѣмаї де къ-щїгъла лор нѣ пѣтѣрѣ фаче німік дн кон-тра' челор маї вълї! Дѣтнезеѣ апъръ ші дн аїнтъ вінеме, ші чїне поате дн контра-лві Дѣтнезеѣ? Фіе-каре прїченѣ вшор а кърві спіріт (дѣх) фїї аѣ фост ачеї непре-тенї аї къмпетелві ші къ дъншіі аѣ вор-вїт нѣмаї пентрѣ фолосъл лор ші нѣ пентрѣ ферїчїреа ко-оаменїлор сѣї. Дрепт-ачеаа челор днцеленці н'а стрїкат німік дефѣйтърїме лор, чї ачеїїа аѣ днченѣт ші маї тмът аї зрїсі. Днсоціріле де къмпет днченѣрѣ акъм а къпъта тот маї тмъдіі партїзанї; дн сате ші дн четъці се днсоцірѣ тоці чеї трежі, тоці претенїї дрепці аї оменїреї ші тоці креїїїї чеї адеврѣаці ші днченѣнд дїн бра ачеаа н'аѣ веѣт нічї декът ракіѣ. Мѣлдіі карїї н'аѣ воїт а їнтра дн „днсоціріле де къмпет“ їнтрарѣ дн астъ „соціетате де контенїре.“ „Ної ам вълзѣт — зічеа еї — нѣмаї де-

кът, къ днсоціріле чеаа дїнтъїв ера нѣ-маї тмъсърї де жмътате, шї токма пентрѣ ачеаа пої н'ам врѣт а щї чеаа де еле; їар дакъ се чере лъпъдареа де вінарс, аша цїнем къ вої, къчї ачеаа поате ажѣта.“ — Деосевї лъкра преоції ші докторїї непре-цетат пентрѣ контенїре, де време че а-чештіа щїеа преа віне, кът е де перїкъ-лоасъ веѣтѣра вінарсълві моралїтъдеї шї сълпътъдеї отълві. Нѣмаї о грїжъ маї а-веаѣ? кредеаѣ адекъ: „къ лъкръторъл де рънд ла а са лъкраре амаръ дн фервїн-цалъ шї дн фрїг нѣ с'ар пѣтеа лъса къ тотъл де ракіѣ; ар фї а се теме даръ, къ ачестїа ар сѣфери, ар лънцезї шї с'ар фаче фърѣ пѣтере.“ — Воїв се въ чїтеск зр-тмътоарѣа їсторїе, кареа о повестеѣ де-спре сїне зн пърїнте де касъ днцелент, шї дїн каре ведї пѣтеа прїчене кѣрат, кът де пѣціа кредеа оаменїї ла днченѣт дн стерѣереа де тот а ракіѣлві.

„Кънд ам азїт (аша повестїа дън-съл) предїка чеа ѣптеїѣ деспре контенї-реа тоталъ, нѣ їам дат крезъмъпът, саѣ маї віне ка сѣ тмъртърїсеск кіар, м'ам фост сълпърат, къчї сокотїам: преа де парте а мерс лъкръл шї ва адѣче стрїкърї ка орї каре тречерї песте тмъсърѣ. Дрепт къ декът міне міне нѣ ера маї маре непріе-тен а некъмпетелві; ам крезѣт днсѣ къ къмпътата гѣстаре а вінарсълві ар фї де треѣвїнцъ оаменїлор, карїї сълт сїліді а сълвърші лъкрърї греле афаръ дїн касъ шї дн зіме фервїнці. Татъл меѣ днкъ дн веа: тотъшіі днї адѣк аїнпте, къ (кънд ерам де 14 ані) дн тот тїмпъл сечерї-шълві ераѣ де ажънс 9 кофе де ракіѣ пентрѣ дънсъл шї пентрѣ сечерѣторї. Дѣпъ че ка де ані 20 м'ам тмътат дела дънсъл,

дї тревзіеа тот пе атѣта тїмп 55—56 кофе; — днтрѣ атѣта с'аѣ dedat оаменї дп 6 ані кѣ гѣстареа ракізлѣї, днтрѣ атѣта а крескѣт вестѣра ракізлѣї. Тотѣші п'ам кѣцетат маї мѣлт асѣпра ачестеї а-рѣтѣрї, тѣкаркѣ ера кіар, кѣткѣ дп анії дїптѣїз тот ачелѣа лѣкрѣрї греле кѣ 9 кофе днтокма de віне лѣаѣ пѣтѣт сѣвѣрші шї кѣ асѣел ракізл пѣ ар фї токма de тревзіоцѣ.“

„Кѣнд мѣ апѣкаїѣ de пропрїеа теа економїе, вртайѣ есемплѣл татѣлѣї меѣ шї кредеам кѣ асѣел тревзіе сѣ фїе кѣ вестѣра пе тоатѣ зіоа а ракізлѣї. Кѣнд азїїѣ ачеа предїкѣ деспре контепїре, жѣ-декаїѣ кѣткѣ пѣ прїчепе нїмїк дїп лѣкрѣ омѣл ачела каре днтрѣрѣце, кѣткѣ тодї оаменїї дпкѣ шї чеї de рѣнд ла тóте лѣ-вѣрїрїме лор с'ар афла дп сѣпѣтатекѣ мѣлт маї вѣпѣ дакѣ п'ар веа ракіѣ. Днтр'ачеаа дѣпѣ че м'ам днторѣ акасѣ, кѣцетайѣ маї кѣ deadїнцѣл асѣпра ачелора че ам азїт дп вісерїкѣ. Дпкѣ шї дп зілеле вртѣ-тóре м'ам депрїнѣ кѣ ачеле шї вѣзѣнд а-тѣтеа непорочїрї мѣлте пе каре ле про-дѣче ракізл днтре семенїї меї, зісеїѣ дп мїне дпсѣмї: „Даке ар фї дрепт кѣ óме-нїї се поатѣ трїї кѣ тотѣл фѣрѣ ракіѣ, шї апої леар мерѣе дп адевѣр маї віне, ачеаста ар фї о порочїре маре, зн хар а-девѣрат дела Dзмнезеѣ, кѣчї асѣел с'ар пѣзї авереа, сѣпѣтатеа, віада, пачеа до-местїкѣ шї сѣфлетѣл мѣлтор óменї. М'ам хотѣрѣт дарѣ ка сѣ фак черкаре дпсѣмї кѣ мїне шї сѣ пѣ веѣ нїчї декѣт ракіѣ дп рестїмп de треї лѣнї. Дар деспре ачеаста п'ам днцїїндат пе нїменеа, ка сѣ пѣ фїѣ сокотїт de певѣп, кѣчї атѣнчї чеї маї мѣлдї óменї дпкѣ тот рїдеа шї ватжокорїа треа-

ва кѣмпетѣлѣї (дар акѣм се рѣшїнеазѣ кѣ аѣ фѣкѣт аша). Дпкѣ п'аѣ трекеѣт треї лѣнї, кѣнд шї днчепѣїѣ а креде кѣ поза днвѣдѣтѣрѣ de кареа мѣ дндоїам маї пайнте, é тотѣші дреаптѣ! Еѣ тоате аче-леа лѣкрѣрї греле днтокма ле пѣтеам днполнї ка шї маї пайнте, ва дпкѣ пе вѣзѣте мѣ сїмдїам маї віне ка маї пайнте. Хотѣрѣїѣ дарѣ а маї днтїнде прова дп-кѣ пе треї лѣнї. Дѣпѣ тречереа ачестор 6 лѣнї м'ам дпкредїндат деплїн, кѣткѣ пѣрререа теа кареа é пѣрререа ачелор маї мѣлдї óменї, адеке: „Кѣткѣ ракізл é прїї-тор пентрѣ лѣкрѣторїї de рѣнд“ é кѣ то-тѣл фалсѣ! О, ачеаа é рѣтѣчїреа шї сѣ-перстїдїеа чеа маї маре дп карѣа поате кѣдеа омѣл кѣ мїнте! Ам черкат дарѣ дпсѣмї кѣ мїне, шї афлаїѣ кѣ ачеа пре-дїкѣ а кѣпрїнѣ дп сїне адевѣр лѣмїнат, шї кѣ шї аїчї се поате днцелѣе днтрѣ аде-вѣр: „Ферїчїдї сѣлт чеї че пѣ вѣд шї кред тотѣші.“ — Маї тѣрзїѣ ворвїѣ шї кѣ сервїторїї шї лѣкрѣторїї меї деспре овжетѣл ачеста шї пе хотѣрѣрѣм кѣ тодїї дїппрезпѣ, зн ап днтрег а пѣ веа нїчї де-кѣт ракіѣ. Акѣм шї сѣлт треї анії декѣнд кѣ тодїї п'ам вест нїчї мѣкар о пїкѣтѣрѣ de ракіѣ, шї сѣптем тодї тарѣ дпкредїн-цадї, кѣткѣ нїчї одатѣ п'ам фост аща сѣ-пѣтѣшї шї фрещї, нїчї одатѣ пѣ пѣ аѣ фост лѣкрѣрїме аша de вшóре шї днтре пої п'ам вїедѣт нїчї одатѣ маї кѣ пѣ-чере ка акѣм. Дрепт ачеаа чїне аре врекі de азїт, се азѣѣ.“

Ѣп цѣран. Пѣрїпте, ачеаа а фост о історїе фрѣмоасѣ. Мѣртѣрїсїнд адевѣрѣл, кіар аша шї с'а днтѣмплат шї мїе, ка а-чествї цѣран дїп Амерїка, еѣ дпкѣ п'ам крѣзѣт кѣ лѣкрѣторѣл de рѣнд п'ар пѣ-

теа виедѣи фъръ ракиѣ. — Дар че се фъркъ маї апої?

Преотѣл. Дн фис-каре лок се ворвѣа деспре ачеаста треавъ, акѣм о де фѣмаръ, акѣм о лъдаръ. Пар чеї маї мѣлци фъчеа ка ачест пѣринте де касъ: еї фъркъ провъ, кѣчї маї пайнте нїчї декът нѣ се поате жѣдека. Днсъ карїї фъркъ провъ аѣ превъзѣт нѣмаї декът, кѣ ар мерце фърте вїне шї фъръ ракиѣ, ва днкъ маї вїне. Аша кѣ днчетѣл кѣпоскѣръ маї мѣлци, кѣ э кѣ тотѣл песте тревъиндѣ шї тотдеавна интраръ маї мѣлци дн днсодрїме де контенїре. Пе дрепт се пѣте зїче кѣ „Dumnezeѣ пе възте а вїне-кѣвѣпнат треава ачеаста!“ Фоарте репедѣ съ лѣдїрѣ днсодрїме прїп тоатъ деара. Чеї де фърпте, чеї маї де жос, авѣдїї шї сърачїї, жѣнїї шї вѣтрѣнїї, вѣрвадїї шї фемеїле се съскрїсеръ шї маї алес тодї ачеїа карїї дїнеа рѣнд шї леде дн касъ шї дн овѣдїї. Анї пѣдїнї трекаръ шї а мѣлци рїсѣл шї ватжокѣра непретенїлор ачестеї тревї креѣнїенѣї, кѣчї еї дншїї се рѣшїнаръ де а лор вшѣрїме шї рѣзтате. Дндатъ че с'а доведїт кѣ ракиѣл ар фї кѣ тотѣл песте тревъиндѣ, нѣмаї декът се лѣмѣрї шї атѣта, кѣ оаменїї нѣмаї дн плак ар вої с'а маї веа. — Лѣдїреа чеа репедѣ а днсодрїлор с'а ажѣтат маї алес прїп ачеаа, кѣ фамїїїле шї овѣїле каре се лѣпѣдасеръ кѣ тотѣл де вїнарс, трѣїа маї фѣрїчїдї, маї днпѣчївїдї шї маї съпѣтошї, ка маї пайнте! Ла мѣлци стареа възъ креѣдеа пе зї че мерцеа. Кѣте вѣл каре прїп а са економїе неорѣндѣїтѣ шї десфѣрпнатъ а кѣзѣт дн деторїї, акѣм скѣтѣ де тѣте. Мѣїерїле шї прѣнчїї а атѣтор месерїешї, карїї маї пайнте днвѣла рѣѣ

днвѣркадї, акѣм дн ап дн ап се пѣтеа днвѣрка маї вїне, кѣчї ванїї пе карїї маї пайнте 'ї аѣ дат дн кѣрчїѣме шї ла фѣрвѣторї де ракиѣ кѣ каре ачештїа трѣїа комод шї невестеле шї ле днвѣрка помпос, ванїї ачештїа їаѣ днтревъиндат дѣшїї акѣм спре вїнеме фамїїеї лор. Днор пѣрїндї кѣ дѣрере ле пѣреа рѣѣ кѣ нѣ с'а днчепѣт днсодрїме де кѣмпет днпайнте де анї 20, кѣчї асфел еї с'ар фї фъркът кѣ кѣдїва талерї маї авѣдї. Днїї аѣ шї днчепѣт ашї адѣпа кѣте вн кѣпїтѣлаш, кѣчї ванїї пе карїї еї маї пайнте 'їаѣ дат пентрѣ вїнарс дн дїнеа акѣм дн вѣзѣнар, саѣ дн вѣга дн врео касъ де пѣстраре. Кѣ вн кѣвѣнт: Стареа възъ се рѣдїка дн фамїїї шї дн овѣдїї, каре с'аѣ фъркът пѣрташї кѣмпетѣлѣ шї аѣ пѣрѣсїт ракиѣл.

Дн дѣрап. Веї вїне кѣ с'ар пѣстра кѣте о грошїдѣ де нѣ с'ар маї веа ракиѣ; днсъ нѣ с'ар вѣрка аша сѣс, алес ла пої вѣсторїї чеї кѣмпѣтадї.

Преотѣл. Ачеаа э о сокотеалъ кареа се пѣте фаче вшор. Съ нѣ прївїт ла чеї вѣдївї, кѣчї ла дѣншїї э шїѣт, кѣмѣ еї прїп ракиѣ тот мереѣ скапѣтѣ. Съ лѣзѣм нѣмаї пе вѣсторїї кѣмпетадї, кѣ тотѣшї де ачештїа сѣлѣт маї мѣлци дн овѣдїї. Кѣт се сокотеѣе пе о зї пе сеама вѣвї вѣтор кѣмпетат?

Месерїешѣл. Провервїл зїче: Дн пѣтрап нѣ э преа мѣлѣт пентрѣ вн вѣрват.

Дн дѣрап. Атѣта тотѣшї нѣ веа пе зї нїчї вн дѣрап!

Месерїешѣл. Дар кѣнд э сечерїшѣл де вѣкате шї косѣтѣл фѣпѣлѣї, саѣ се карѣ гѣпоїѣл, саѣ кѣнд се таїе лемне саѣ э де зїдїт саѣ де репарат чеа: атѣнчїї вѣнїї веѣ шї 2 пѣтрап пе зї, ва днкъ шї маї

мѣлт. Ши че не веа стѣпнѣл дѣ веа
adeceorі servitorѣл лѣи.

Цѣран. Адевѣрат аша есте.

Преотѣл. Съ фачем сокотеалѣ не
кѣт се поате маі микѣ ши съ не фачем
осевіре дѣ тимп, дѣ локѣл зпѣи вѣрват
се пѣнем песте тот не о фамиліе зп пѣ-
трар де винарс, аша кѣт зп маістер кѣ
тоді фечіоріи сѣи, зп економ кѣ тоді сер-
виторіи сѣи неосевінд тимпѣл де лѣкрѣ де
алт тимп, песте тот не зі веа пѣмаі зп
пѣтрар де ракіѣ.

Маі мѣлді. Атѣта не ѣ мѣлт!

(Ва зрѣма.)

Literele corespundietorie firei limbei rumanesci, si inquo que-va.

(Брѣмаре.)

Vinind ла дѣфѣдінареа ортогрѣфіеі,
ка с'о поатѣ жѣдека фѣѣ-чине маі зшор,
кѣцетѣм а фі кѣ сѣат а пѣне дѣпайнте пріп-
чипѣл дін каре ам порпніт: дечі:

I. Лімѣа рѣтѣнеаскѣ чеа дін кѣрдіме
весерічеді (фійндкѣ дѣ весерікѣ се афлѣ
ла тоді рѣтѣнїи ачѣеа-ші) ѣ зп пѣнт ла
каре не'нчетат не-ам дѣдїрептат лѣвареа
а мінте, адекѣ ам черкат а пѣне ортогрѣ-
фїѣ кѣ літере лѣтїне пінтрѣ лімѣа рѣтѣ-
неаскѣ аше прекум се афлѣ дѣ кѣрдіме
челе весерічеді; ши пінтрѣ ачѣеа ши воім
а скріе фѣѣ-каре кѣвѣнт кѣм се пропѣцѣ
афарѣ де зпѣл, ши афарѣ де нїѣе перѣгѣ-
лѣрїтѣді, а вѣрор кѣзсѣ се ва vedé дѣ
грѣматїкѣ.

II. Аналоѣа ам дїнѣт'о знде о сѣфере
лімѣа ши де одатѣ о ши поѣтеѣе, дѣсѣ

znde о сѣфере дарѣ н'о поѣтеѣе н'ам дї-
нѣт'о; пінтрѣ кѣ не-ї де ліпсѣ, аше спре
есѣмплѣ кѣвѣнтѣл дѣсѣ лѣ скріем: tessu
adeкѣ dїnem аналоѣа, кареа не спѣне кѣ
дѣ кѣвїнтеле, карї лѣтїнеѣе сѣнт скріе
кѣ х. ачел х ла пої фаче ss дѣне не о
ам дїнѣт пінтрѣ кѣ дѣ лѣтїнескѣл: texo
се афлѣ х, кѣчї ачѣаста не дѣ дїрепт не-
маі ка сѣ пѣтем пѣне ss де ва поѣтї фї-
реа лїмѣеї, дѣсѣ не ка сѣ фїм сілїдї а
скріе ss дѣ локѣл лѣтїнескѣлї х, не пін-
трѣ лѣтїнескѣл х дарѣ скріем ss чї пін-
трѣ кѣ есте о регѣлѣ ортографїкѣ (пре-
кум се ва vede дѣ ортогрѣфїѣ) каре не
спѣне кѣ t dѣпайнте де е дакѣ дѣпѣ е зр-
меазѣ ss сѣнѣ ка ц, прекум: tessu = дѣс
= texo, дечї не пінтрѣ х ам дїнѣт пре
ss чї ка t сѣ сѣне ка ц. Дѣсѣ знде се
поате дѣпѣ, дарѣ не-ї де ліпсѣ пінтрѣ че-
ва регѣлѣ грѣмѣтїкалѣ, н'о dїnem аше кѣ-
вѣнтѣл ес лѣ скріем немаі кѣ зп s пре-
кум: esu = ехео, ватѣр кѣ дѣ лѣтїне е
скріе кѣ х.

III. Регѣлѣрїтатеа лїмѣеї нечї одатѣ
не треѣе лѣсатѣ де дѣпайнтеа окїлор, дечї
не вом скріе: пѣскѣтоаре (прекум фѣкѣ-
рѣ тоді грѣматїчїи пѣн' акѣм афарѣ де
зпѣл) кѣ е дѣ капет, чї: пѣскѣтоарїѣ =
nascatorїа; пінтрѣ кѣ лїмѣа аре регѣлѣ
зпїверсалѣ, каре не спѣне кѣ де кѣте орї
зп ажентїв каре есе дѣ з, се мѣтѣ дѣ де-
нѣл фѣмееск, мѣтѣ пре ѣ дін капет дѣ
ѣ прекум: вѣнѣ, вѣнѣ, = bunu, buna, алѣѣ,
алѣѣ = albu, alba, негрѣ, нѣгрѣ — negru
negră, дечї дарѣ ши: пѣскѣторїѣ, ва фї:
пѣскѣторїѣ = nascatorїu, nascatorїa, face-
torїu, facetorїa; aperatorїu, aperatorїa *) etc

*) Ва товѣа зпеле ка ачѣестеа ле вом скріе

(Деспре ачесте маї пре ларг дп ортогрѳіѳъ.) Аше даръ пої пѳнем принципїл:

„Лїмѳа рѳтѳнеаскъ съ се скрїѳъ кѳ літере лѳтїне дѳпъ лїмѳа чеа дїп кѳрѳїле вѳсерїчещї, аналоѳїа съ се дїпъ ѳнде поѳтеѳе фїреа лїмѳеї, шї съ се пѳѳеаскъ стрѳнїс регѳларїтатеа. *)

Ної вїне щїм кѳ дп кѳрѳїле челе вѳсерїчещї се аѳлѳ тѳлте кѳвїнте славоане, шї тѳлте стрѳпѳтѳрї дп контра сїпѳтасѳлѳї лїмѳеї; аше кѳвїнтеле: слѳѳѳѳъ, сповѳданїе, влаженїї, богороднїцѳъ, неаспѳъ, влагословенїе etc карї рѳтѳнѳеѳе сѳпѳт: шерѳїре, тѳртѳрїсіре, ферїчїрї, пѳскѳтоарїѳъ de Dѳтнеѳеѳъ, вѳлѳтаре, вїнекѳвѳлѳтаре etc. Аше шї стрѳпѳтѳра: „Кѳтрѳ Корїпѳенї а кѳрѳїї сѳпѳтѳлѳї Апостол Павел четїре“ немїне пѳ ва зїче кѳ е рѳтѳнѳеаскъ, кѳчї дѳпъ сїпѳтасѳлѳ лїмѳеї поастрѳ ар фї: „Ла четїреа кѳрѳїї сѳпѳтѳлѳї Апостол Павел кѳтрѳ Корїпѳенї“ ла каре адаѳѳе преотѳл: „Сѳ лѳвѳт а мїнте.“ **) — Адекъ: „Сѳ

прекъм ле пропѳндїе рошѳнїмеа дптреагѳъ, прекъм се аѳлѳ шї дп лїмѳа вїсерїчеаскъ. Нѳскѳтоаре, фѳкѳтоаре шї алтеле фемїнїне ка ачестеа пѳ devin дела термїнаѳїа „латїнѳ дп ius, чї deadrentѳла дела ablat. masc. дп ore, кѳчї фемїн. ix, ice“ аѳ перїт дїп лїмѳа поастрѳ.

Ped.

*) Есте лїмѳа кѳрѳїлор вїсерїчещї регѳларѳ? — Че аналоѳїе дпделѳї Dтa? чеа интерпѳ дїп лїмѳѳъ, сѳѳ репортѳл лїмѳеї поастрѳ кѳтрѳ алтеле? — Ынде есте фїреа лїмѳеї поастрѳ еспресѳъ, кѳт ам зїче дпфѳдїшатѳ? Нѳтѳї дп грѳматїкѳ? сѳѳ нѳтѳї дп пропѳндїаѳїе кѳт о ворѳїт? сѳѳ дп амѳндѳѳ?

Ped.

**) Нікѳїрї дп кѳрѳїле вїсерїчещї пѳ чїтїм лѳвѳт, чї лѳвѳт. Че не тѳї пасѳ аѳѳта de пѳдїнї верѳї перѳгѳлаѳї? Алѳїї аѳ шї маї тѳлѳї шї пѳї че ле фаче.

Ped.

лѳвѳт а мїнте ла четїреа кѳрѳїї сѳпѳтѳлѳї“ etc. etc — Шї пїпѳтрѳ ачѳеа пѳ дп-цѳелеѳем кѳвїнтеле, нечї стрѳпѳтѳра дїп кѳрѳїле вѳсерїчещї, чї діалѳнтѳл (dialectus). — Акѳт ла ортогрѳіѳъ. —

Фоарта шї пѳтерѳл лїтерелор.

Лїмѳа рѳтѳнѳеаскъ аре 27 de сонѳрї, дпсѳ фїреа еї поѳтеѳе (прекъм ам вѳзѳт маї сѳс) ка пїпѳтрѳ: Ч, Z, Ц, Ш, Т, Ъ шї Ѫ съ пѳїѳѳ літере деосевїте, дѳчї де вѳзѳт кѳ пїпѳтрѳ лїмѳа поастрѳ трѳѳѳе съ авѳм 20 de літере, шї лѳвѳнд шї пре Qu ка пре о літерѳ пѳдїоналѳ: 21, карї сѳпѳт ѳртѳтоарїеле: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V. — Аѳарѳ de ачесте маї пот вїнї дпнїнте K, W, X, Y, Z. Дпсѳ нѳтѳї дп кѳвїнтеле челе стрѳїне кѳнд вѳре отѳл съ ле скрїе прекъм сѳпѳт дп лїмѳа дп каре се аѳлѳ. Дппѳрѳдїреа лїтерелор, фїнд кѳ пѳ стѳ дп контроверсїѳ, о трѳчет, шї не апѳкѳтм де апѳїреа сонѳлѳї фїѳ-кѳреї-а, прекъм ѳрѳеаѳъ:

I. Пропѳндареа вокалелор.

Дїпѳре вокале фїѳ-каре аре маї тѳлте сонѳрї, аше А сѳпѳ ка А, Ъ шї Ѫ.

1. Ка А сѳпѳ ла дпчѳпѳѳѳл кѳвїнтелор, карї пѳ се дпчѳп кѳ ап шї дѳпѳ п ѳрѳеаѳъ алѳъ копсонѳнтѳъ, — сеаѳ кѳ амѳ — ла мїѳлокѳл кѳвїнтелор дакъ аре топ шї дѳпѳ дѳпѳѳл пѳ ѳрѳеаѳъ сїлаѳа на, не, п кѳ алѳъ копсонѳнтѳъ дѳпѳ сїне сеаѳ тѳѳ, тѳѳ, шї аѳарѳ de kondїѳїа каре вїне сѳѳ 2. Ла капѳѳл кѳвїнтѳлѳї кѳнд аре топ, аѳарѳ de: da = дѳ, sta = стѳ, fa = фѳ шї de персоана а зїа сѳпѳгѳратїкѳ дп тѳпѳлѳ

трекът din модѣл арѣтъторѣ *) прекъм; acu = ак; agu = арѣ; amaru = амар; carte = карте; parte = парте; capitani = къпитан; tulipani = тѣліпан; a sborá = а свора; a lasá = а лѣса etc.

2. Ка ѣ сѣпъ ла міжлокѣл ші ла капетѣл къвінтелор дакъ п'аре топ афаръ de kondiția сѣв 3 пѣсъ; — лп сілава „amu“ лп верѣе орї аре топ орї ва, афаръ de gramu = ерам; — маї лпколо лп тѣстрепе персоанеле лп сѣпгѣратік лп тѣмпѣл трекът din модѣл арѣтъторѣ de конжѣгrea a 1ia **); прекъм ші лп сілава пенѣлтїмъ лп пѣмерѣл тѣлторатїк лп пѣмеле че ес лп сѣпгѣратїк лп а сеаѣ е ші лп тѣлторатїк лп і афаръ de: vasa = вакъ, vaci; tare = таре, tari; care = quare, quarı, mare = mare (ка сѣвѣтѣнтїв) mări = мѣрї; прекъм: barba = варѣѣ; barbatu = вѣрват; barbatescu = вѣрѣѣтеск; maritu = мѣрїт; parte = парте; parti = пѣрці; samara = къмарѣ; samari = къмѣрї; rastramu = пѣстрѣм; frecamu = фрекъм; pastrái = пѣстрѣї; pastrási = пѣстрѣші; pastrá = пѣстрѣ.

3. Ка ѣ сѣпъ ла лпчепѣтѣл къвінтелор че се лпчеп къ сілава „an“ деакъ дѣпъ „n“ зрмеазъ алтѣ консонѣнтѣ, ші лп сілава „amb, amr“ — ла міжлокѣл къвінтелор лпайнте de сілава „na, ne“ дакъ „a“ аре топ, прекъм ші дакъ дѣпъ „n“ зрмеазъ консонѣнтѣ, лпсѣ de п'аре топ, пѣмаї ашѣ ва свпа ка „h“ лп zica лпнтѣмпларе,

дакъ топѣл лп ачел къвѣнт се vine дѣпъ „a“ прекъм: angeru = лпцѣр; лпгѣст = angustu; antáiu = лпнтѣїѣ; ambla = лпмѣлѣ; mana = мѣпѣ; cantandu = кънтѣнд; minandu = мѣпѣнд; samru = къмп. — Лпсѣ de vin doı „n“ дѣпъ олалтѣ сѣпъ ка „a“ de ва авѣ топ, ші ка „ѣ“ de пѣ ва авѣ прекъм: manna = мапѣ; canna = канѣ; mannosu = мѣнос etc.

Е аре патрѣ модѣлѣції.

1. Сѣпъ ка „e“ лп тот локѣл дакъ лп сілава зрмѣтоарїѣ се афлѣ „e“ сеаѣ „i“ de пѣ кътва дѣпъ дѣпсѣл с'ар vini „n“ сеаѣ „mb, mr“ — маї лпколо: дакъ аре топ ші лп сілава зрмѣтоарїѣ vine „u“ лпсѣ пѣмаї деакъ дѣпъ „e“ vine: „c, p, r, s,“ ші дѣпъ дѣпселе алтѣ консонѣнтѣ; acemine „e“ сѣпъ ка „e“ дѣпъ „l“ ші „r“ дакъ лпайнте de дѣпселе сѣнт алте консонѣнте; — лппайнте de „m“ дакъ дѣпъ „m“ зрмеазъ „n“ — Лп сілава din зрмѣ „etu, etiu,“ ші лп капетѣл къвінтелор афаръ de me = мѣ; ve = вѣ; se = сѣ; прекъм: sumreiu = къмпѣр; sumreıı = къмпѣрї; sumrege = къмпѣре; perdu = перд; лпвѣлеск = in: velescu; reptu = пепт; intrecu = лпнтрек; fagetu = фѣѣет; calareıiu = кълѣрѣѣѣ, semu = semnu etc. etc.

2. Ка „ea“ сѣпъ лп тот локѣл ѣнде аре топ, дакъ лп сілава зрмѣтоарїѣ се vine „a“ афаръ de kondiția сѣв 4 пропѣсъ; — дакъ „e“ аре топ ші лп сілава зрмѣтоарїѣ се vine „o“ каре сѣпъ ка „ѣ“ — маї лпколо лп термінаціїле „enu“ каре аѣ лпсемпаре локалѣ сеаѣ дїмінѣтївѣ (мікшорѣтоарїѣ) прекъм ші ла капетѣл къвінтелор дакъ аре топ, прекъм: creşca = креаскѣ; crepa = креапѣ; creba = еарѣѣ; Ardeleanu = АрдеLEAN; Viennenu = ВіЕНЕАН;

*) Сѣпъ ка а ші аколо ѣнде се vin doı a, прекъм: agramu = арам; lucraamu = лѣкрам etc.

**) Че се dıne de тѣмпѣл трекѣт, ачела се къпоаѣе преа зшор фїїнд къ тот de зпа е лпсемнат, прекъм; lasái, lasási, lasá, etc.

Virescenu = Бзкрещеан; caruescu = теле маї тързіе; pentru къ гречіи vizan-
къръчан; casulenu = къшълеан; gré = тіні дін тѣмъріле веки днчепъсеръ а прѣвѣ
преа; a vedé = a vedea etc.

3. Ка „ъ“ сѣпъ ла мѣжлокъл кѣвѣнте-
лор дакъ п'аре топ сеаѣ шѣ de арѣ дакъ
дѣпъ дѣпъсѣл пѣ зрѣеаѣзъ с, р, г, s, кѣ ал-
те консонанте дѣпъ сѣне сеаѣ г, l, кѣ ал-
те консонанте дѣпъсѣл de сѣне — маї дѣ-
коло дѣпъсѣл de сѣлабеле: tate, tatî, totîu,
totîa, totî, totîe, шѣ дѣпъ пѣртѣеаоа: ge,
прекъм: fetatu = фѣтат; pecatu = пѣкат;
pera = пѣръ; bunetate = вѣпътате; cule-
getoriu = кѣлегъторѣзъ; facetoriu = фѣкъ-
торѣзъ; respundîu = рѣспѣнзѣ; resfaciatu
= рѣсѣѣѣат etc.

(Ва зрѣма.)

№. 2 шѣ 3 дѣн Магазѣнъл історік
пентрѣ Dacia — воїнд аша дѣшпълоа-
селе дѣмпрецізѣрѣрѣ — пѣмаї акѣма не венѣ
ла окѣ.

Фѣръ сѣ авѣм тѣмп de а не словози
ла о речѣсѣе дѣпъ кѣм ар мерѣта ачѣа-
стѣ мѣлт лѣздатъ дѣнтрепрѣндѣре шѣ дѣпъ
ачѣщѣ дої №рѣ, не тѣрѣпѣм а скоате ачѣ
пѣмаї матерѣіле че се копрѣнд дѣпъ амѣпъ-
дої шѣ карѣ сѣпът:

Історііле Domnitor Цѣрѣі рѣмѣпѣщѣ
de Constantin кѣпѣтанъл. — О крѣпѣкѣ че
дѣмвѣрѣдѣшазъ маї мѣлт саѣ маї пѣцѣн істо-
ріа а кѣтор трѣле провинціі але Дачѣіе.

„Рѣмѣнѣ шѣ фанаріѣцѣі de N. B.“ —
О дѣсертациѣ делѣкатъ, кѣрѣіа асѣменеа
саѣ шѣ маї дѣтѣнсѣ прекът шѣм шѣ пої,
се аѣпѣнта маї de мѣлт.

„Хрѣсов дѣла Іоан Леон ВВ. пентрѣ
ісгѣпѣреа грѣчѣлор дѣн царѣ 1631.“ Хрѣсов
карѣ п'аѣ фѣлосѣт пѣмѣк, прекъм пѣчѣ ал-

теле маї тързіе; пентру къ гречіи vizan-
tini dîn timpъріле веки днчепъсеръ а прѣвѣ
дѣпъ ініма лор ла прѣпѣпѣпѣте ка ла про-
пѣрѣтатеалор jure imperii romano-byzantini,
саѣ чел пѣцѣн ка ла о ангрѣръ дѣпъ тѣмърѣ
de пѣпъастѣ. Ачѣеастѣ idee шѣ дѣкъ алѣта
зна че п'аре лок а о атѣпѣде ачѣ, се дѣпътѣнде
ка шѣ фѣрѣл рѣшѣ дѣпъ фѣпъіле дѣла корѣ-
вѣіле енглѣзе пѣсте тоатѣ історіа прѣпѣпѣ-
патѣлор.“

„Карѣ а овѣдѣщѣі адѣпърѣ а дѣрѣі
пентрѣ трѣі воїерѣ доведѣдѣі de фѣрѣ ванѣ-
лор вѣстѣерѣіе 1652.“

„Хрѣсов дѣла Іоан Радѣл Леон ВВ.
пентрѣ ісгѣпѣреа грѣчѣлор дѣн царѣ, 1669.“
Detto. — —

„Спѣтарѣл Іоан Канѣакѣзѣно.“

„Карѣ de жѣдекатѣ дѣла Іоан Матѣіѣ.
Басарѣв ВВ. 1633.“

„Хрѣсов дѣла Іоан Влад ВВ.“

„Іоан Тѣзѣтѣл марѣ лѣгѣфѣт.“

„Лѣгѣфѣтѣл Miron Кѣстѣн Історікѣл
Мѣлдавіѣі.“

„Бѣлетѣн вѣвліѣграфѣк.“

Історіе вѣсерѣчѣаскѣ.

Аѣзім кѣ Преасѣпѣндѣіа Са пѣрѣпѣтеле
Неѣфѣт мѣтрополѣтѣл Цѣрѣі рѣмѣпѣщѣ аѣ
хѣтѣрѣжѣт а тѣпърѣі а доа оарѣ компѣндѣіѣл
Історіѣі вѣсерѣчѣщѣі че с'аѣ традѣс de пѣхар-
пѣкѣл Ал. Дѣанѣглѣз Лѣсвѣодѣкс шѣ с'аѣ тѣпъ-
рѣт дѣпъ апѣл ачѣста. А доа едіѣіе ва фѣі дѣпъ-
вогѣдѣтѣ кѣ кѣтѣва докѣментѣ нѣфѣ прѣвѣ-
тоаре ла іѣрѣрѣхіа рѣмѣпъ. — Дѣла Блаж
дѣкъ нѣ се вѣстѣщѣе, кѣ аколо с'аѣ фѣкът
планѣл de мѣлт, а мѣжлокѣі сѣѣпарѣеа de
сѣпът векиѣл сѣквѣстрѣ а Історіѣі вѣсерѣ-
чѣщѣі сѣкрѣсѣ шѣ тѣпърѣтѣ de Петрѣ Маїѣор,
адѣвогѣндѣвѣі знѣле рѣфлѣкѣсіі.